

In 1979 – het ‘Jaar van het Kind’ - werd de Kindertelefoon in het leven geroepen, een telefonische hulpdienst die zich vestigde in Amsterdam. Inmiddels is de organisatie enorm gegroeid. Elk jaar vinden bijna twintigduizend kinderen hun weg naar de Kindertelefoon. Ze bellen met de meest uiteenlopende vragen: ‘Ik ben verliefd op een jongen uit mijn klas’, ‘De leraar heeft mijn schrift stuk gemaakt’, ‘Ik heb ruzie met mijn ouders’, ‘Mijn broer gebruikt drugs’... Bijna zevenhonderd medewerkers, waarvan een groot aantal vrijwilligers, staan dagelijks klaar voor het luisteren naar kinderen. Tijdens deze mentorles gaan we proberen om de Kindertelefoon de school binnen te halen. Sleutelwoorden tijdens deze les: respect, beschikbaarheid, vertrouwen en een luisterend oor. Deze les is vooral geschikt voor de bovenbouw, maar is met enige creativiteit ook eenvoudig om te buigen naar een onderbouwbijeenkomst.

In de puberteit krijgen vrijwel alle jongeren te maken met een heftige periode. In een paar jaar tijd verandert er ontzettend veel. De hersenen groeien explosief, de jongeren worden seksueel actief, maken zich langzaam los van hun ouders en gaan op zoek naar hun identiteit. De veilige context die ouders bieden, wordt voorzichtig losgelaten. In plaats daarvan maken pubers steeds meer contact met (betekenisvolle) docenten, sporttrainers, bazen op het werk en ouders van vrienden. Het is een periode waarin veel kinderen meer vragen hebben dan antwoorden. Bij de Kindertelefoon werken medewerkers die dagelijks gratis een luisterend oor bieden voor al die vragende pubers. Onderwerpen die veel genoemd worden in deze gesprekken

zijn: scheiding, pesten, (homo)seksualiteit, rouw, school, verliefdheid, discriminatie en nog veel meer.

De eisen die in 1979 gesteld werden aan medewerkers bij De Kindertelefoon:

- Kunnen luisteren
- Inlevingsvermogen in de wereld van het kind
- Eigen normen en waarden kunnen relativeren
- Kind als volwaardig cliënt zien
- Zelfstandig kunnen werken
- Flexibele en kritische houding

Bij De Kindertelefoon staat het kind helemaal centraal. Zijn verhalen worden serieus genomen, er wordt geluisterd zonder te oordelen en er is sprake van veel gespreksruimte voor het kind. Tijdens deze les gaan we kijken hoe we zelf op de stoel van de kindertelefonist(e) plaats kunnen nemen. Dat doen we door eerst te ontdekken wat niet fijn is.

Stuur de helft van de leerlingen de klas uit. Vraag de leerlingen die in de klas blijven een hulpvraag te bedenken in de categorie school. Ga nu naar de leerlingen op de gang. Zeg tegen deze kinderen, dat ze zo dadelijk een leerling in het lokaal opzoeken, naar zijn vraag gaan luisteren om de klasgenoot vervolgens zo snel mogelijk adviezen en oplossingen te geven. Omdat er onverwachts snel geadviseerd wordt, zal de aangedragen oplossing waarschijnlijk niet prettig aanvoelen bij de vraagsteller. Mensen stellen namelijk vragen, die ze zelf kunnen oplossen. Ze zijn in staat, met hulp van een toehoorder, een eigen recept te creëren. Vertel na deze oefening dat het geheim van de Kindertelefoon is, dat je niet belt voor de oplossing, maar voor een echt gesprek.

De beller staat centraal in dat gesprek en bepaalt ook zelf wat hij wil.

Om de klas het verdere verloop duidelijk te maken, nodig je een leerling uit voor de groep. Voer met deze leerling een gesprek over de 'schoolvraag' uit het begin van de les. Laat merken dat je oprecht luistert. In het Handboek 'Voor elke mentor' vind je technieken om dat goed te doen (openstellen, luisteren, terugkoppelen, vragend aansluiten).

De mentor maakt nu tweetallen. Elk tweetal gaat oefenen met als uitgangspunt de werkwijze van De Kindertelefoon. Noem nogmaals de principes van De Kindertelefoon: respect, waardevrij oordelen, luisteren. Vraag respect van de klas en vertel duidelijk dat je deze les doet, omdat je je klas erg vertrouwt. Ga uit van de kracht van de groep! De tweetallen verdelen de rollen: leerling met hulpvraag/medewerker Kindertelefoon. De thema's waar de leerlingen uit kunnen kiezen zijn:

- Problemen op school
- Problemen thuis
- Verliefdheid
- Rouw en verdriet
- Pesten
- Alcohol en drugs
- Gameverslaving

De tweetallen werken een vraag uit in een open gesprek. Ze doen dat met de ruggen naar elkaar toe. Na vijf minuten wordt er van rol gewisseld. De mentor loopt rond en observeert goed wat er gebeurt in de klas.

Als afsluiting van deze les vraag je aan de leerlingen op welke manier ze op hun gemak gesteld werden. Wat deed de telefonist(e) om werkelijk te luisteren naar jouw vraag? Hoe

is het om met een klasgenoot te praten over een persoonlijk dilemma?